

Zhrnutie stretnutia 2. 7. 2020 na MDV SR spracované zástupcami petičného výboru

Vo štvrtok dňa 2.7.2020 sa stretli traja zástupcovia petičného výboru petície STOP budovaniu 5G sietí na Slovensku spolu s 2 pozvanými hosťami (limit na 5 osôb zo strany MDV SR) s šiestimi predstaviteľmi Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky a ich siedmimi prizvanými z iných organizácií. Cieľom stretnutia bolo prerokovať body petície s tým, že podľa MDV SR pod ich kompetenciu spadajú prvé dva body:

- 1. prijať všetky primerané opatrenia na zastavenie expanzie 5G RF - EMP, kým nezávislé vedecké inštitúcie nepotvrdia, že technológia 5G a celkové hladiny žiarenia spôsobené RF - EMP nie sú škodlivé pre občanov SR, a to najmä pre dojčatá, deti a tehotné ženy, rovnako ako pre životné prostredie**
- 2. uprednostňovať a realizovať káblové digitálne telekomunikačné pripojenia namiesto bezdrôtových pripojení**

My tvrdíme, že normou je životné prostredie bez záťaže a podľa toho by sa mali odvíjať zákony a smernice, ktoré toto prostredie menia. Nie sme proti pokroku, ale hľadáme riešenia tak, aby zdravie občanov bolo tým najdôležitejším meradlom. Pán doc. Ing. Igor Beliaev, DrSc. z Biomedicínskeho centra SAV, expert WHO na problematiku vplyvu žiarenia na človeka z vedeckého pohľadu, vo svojej prednáške jednoznačne preukázal súvislosť najmä vzniku rakoviny, neplodnosti a iných chorôb zapríčinených RF žiarením. Na druhej strane ukázal, že niektoré žiarenia nezaťažujú organizmus. Podľa neho 5G nebude len doplnkom ku 4G, ale ďalšou predpokladanou záťažou pre ľudský organizmus. Je dôležité túto novú technológiu najprv preskúmať, až potom implementovať.

Pani Vranská, elektrohypersenzibilná (EHS) osoba, vlastným životným osudom potvrdila, že RF žiarenie naozaj zdravie poškodzuje, pričom záťaž sa neustále zvyšuje, čo v jej prípade znamenalo prísť o zdravie, rodinu i domov. Svoj osud dáva ako výstrahu, že ak sa nepoučíme, tak ľudí s podobným osudom bude pribúdať. Jeden z najväznejších problémov je ten, že takíto ľudia nebudú mať kam ujsť, lebo na Slovensku nemáme zatiaľ v pláne biele miesta (niečo ako parky bez žiarenia). Navrhuje aj ďalšie opatrenia prospešné pre EHS poškodené osoby, ako napr. zriadenie fondu, kde by prispievali operátori, či verejné priestory a vyčlenené dopravné prostriedky bez RF žiarenia.

Pán Ing. Dudra z firmy Geovital - medzinárodnej spoločnosti zaoberajúcej sa praktickou ochranou človeka pred škodlivými účinkami žiarenia od roku 1982, prichádza do styku s EHS ľuďmi, ktorým pomáha zlepšovať podmienky na život, ktoré im znehodnotilo žiarenie (rôzneho druhu). Majú vyvinutý systém ochrany, ktorý pomáha vrátiť zdravie chronicky osobám, ktorým dovtedy nik nedokázal prísť na to, čo im spôsobuje ťažkosti. Potvrdzuje, že záťaž zo žiarenia neustále rastie, už sa jej nedá prakticky vyhnúť a ľudí s takýmito problémami pribúda. Upozornil, že smernice EÚ nie sú imperatívom – príkazom, ale len odporúčaním. Oboznámil nás tiež s rakúskou smernicou na diagnostiku EHS osôb, ktorú navrhuje prevziať.

Zákonom a vyhláškam sme sa príliš nevenovali, nakoľko v legislatíve sa lepšie vyzná o.i. Regulácia vysieláčov, ktorá už začala nejaké rokovania a kde by sme boli radi, aby ich MDV SR v tomto akceptovalo.

Zo strany MDV SR a MZ SR (jednalo sa zrejme o pripravovanú odbornú skupinu ministerstva) bolo vysvetlené, že oni si svoju úlohu regulácie robia kompetentne a zodpovedne, pričom vychádzajú z európskych smerníc, ktoré musí SR ako člen EÚ dodržiavať. Na našu otázku, či je táto smernica podložená relevantnými zdravotnými štúdiami odpovedali kladne a spomenuli ich. Na to pán docent Beliaev vyslovil námietku, že dané štúdie boli spochybnené a že existuje množstvo iných (spolu až desaťtisíc), z ktorých tie najdôležitejšie uviedol predtým v prednáške. Snažili sme sa vysvetliť, že hlavnou úlohou štátu by mala byť ochrana zdravia svojich občanov a nie hájenie záujmov EÚ. Občania predsa majú ústavné právo na priaznivé životné prostredie a právo na pohodu bývania, ktorému v žiadnom zákone nie je nadradený tzv. „verejný záujem“. Dané smernice EÚ nie sú impertív a staré normy, 100x nižšie (1), by boli rozhodne prijateľnejšie. Prísnejšie normy slúžia zdraviu občana, voľnejšie normy priemyslu...

Uviedli, že **až po implementácii 5G sa dá zisťovať jej bezpečnosť či škodlivosť**, načo sme argumentovali, že ani lieky nedávame na trh bez overenia bezpečnosti. Bolo nám tiež vysvetlené, že v prvej fáze sa bude sieť 5G využívať najmä na priemyselné aplikácie, internet vecí, autonómne vozidlá a pod. a **nie na hlasovú komunikáciu pre bežných občanov**, čo nám dáva dôvod sa domnievať, že tu je priestor pre uprednostnenie digitalizácie pred zdravím. Aj pri riešení epidémie Covid bola najdôležitejšia prevencia, hoci za cenu pozastavenia života v krajine. My život v krajine zastaviť nechceme, ale o zdravie nám ide rovnako.

Pri uprednostňovaní káblov namiesto vysielačov nevidia riešenia, lebo káblové a bezdrôtové sa vzájomne dopĺňajú v členitých oblastiach a podľa mobility služieb. Z našej strany by sme však už videli radi koniec expanzie vysielačov, aby mohli ostať nejaké svetlé miesta bez signálu a aby nepribúdali, ale naopak sa znižovala spoločná záťaž, ktoré jednotlivé vysielače vytvárajú.

Náš hlavný návrh spočíva vo vytvorení medzirezortného expertného tímu, kde by sme časť tímu mohli navrhnúť my. Nepredpokladáme totiž, žeby tzv. odborná skupina MDV SR, ktorú si sami vytvorili, hájila stanoviská, ktoré by boli v rozpore s potrebami operátorov. Táto skupina by mala za úlohu:

- zabezpečiť nezávislý výskum RF žiarenia (na Slovensku sú na to vhodné a pripravené pracoviská). Expertný tím by závery výskumu oponoval
- overiť bezpečnosť 5G, navrhnúť riešenia pri problémoch
- hľadať riešenia na optimálne rozmiestnenia súčasných vysielačov so zreteľom na minimálnu záťaž pre obyvateľov
- navrhnúť zmeny noriem a vyhlášok
- prevzatie rakúskej smernice na diagnostiku EHS osôb
- uznanie diagnózy EHS osôb, diagnostika, starostlivosť, hľadanie spôsobu liečby, zabezpečenie vhodného životného prostredia
- vytvoriť fond na odškodnenie EHS osôb
- vzdelávanie obyvateľov o rizikách RF žiarenia, ako sa pred ním chrániť a pod. Zapojiť školstvo
- riešiť problematiku životného prostredia ohľadom 5G – výstavba množstva vysielačov, zaberanie zelene, jej možné obmedzovanie až likvidáciu pri výstavbe

za petičný výbor

Ing. Jana Micháľková

Zdroj 1:

Vyhl. MZ ČR 408/1990 Sb. pre frekvenciu 900 MHz limit 0,05-2,5 W/m²

Súčasný limit 4,5W/m², čo je 100x viac